

Actuele producties

Met *Buku* realiseert Artes in Media een caleidoscopisch overzicht van de vier eeuwen lange band tussen Suriname en Nederland. *Buku* is de boekpublicatie van de collectie *Buku-Bibliotheca Surinamica*. Deze collectie omvat: boeken, foto's, schilderijen, etsen, manuscripten en memorabilia van verzamelaar en politicoloog Carl Haarnack. De publicatie richt zich op een breed publiek en wordt mede samengesteld door Willem van Zoetendaal (ontwerper, curator, uitgever) en Jan Dietvorts (beeldend kunstenaar, socioloog en publicist).

Bij zijn eerste aankoop in 1977 stelde Carl Haarnack zich ten doel om 'de geschiedenis van Suriname in de ruimste zin van het woord te documenteren'. Inmiddels telt de collectie, vanaf de 17de eeuw tot nu, rond de 4000 items. Het geheel laat in brede zin de geschiedenis van Suriname zien, zoals die haar weerslag heeft gekregen in publicaties en andere documenten. Het gaat om de verslaglegging van onder meer: ontdekkingsreizigers, romanciers, wetenschappers, journalisten, dominees, plantagehouders, kunstenaars en fotografen, maar ook om wat bewoners, en zij die er om uiteenlopende redenen voor langere tijd verbleven, over Suriname hebben verteld, in beeld brachten en nalieten. Hún relatie met Suriname staat centraal, maakt deze geschiedenis persoonlijk en stelt prikkelende vragen. Het draait in geografisch en sociaal opzicht om zeer diverse groepen. De binding met Nederland speelt een bijzondere rol, maar ook betrekkingen met landen als Brazilië, India, Duitsland, de Cariben en Japan komen aan bod. In sociaal opzicht lopen de groepen uiteen van kooplieden en plantagehouders tot slaven. Al die facetten van geografische, economische en culturele verscheidenheid leggen een intrigerende en soms verbijsterende geschiedenis bloot die vaak haaks staat op bestaande clichés en vooroordelen. Onderdeel van de diversiteit is dat in de prenten, boeken, en foto's uiteenlopende gezichtspunten of perspectieven herkenbaar zijn. De verzameling is daarmee een mentaliteitsgeschiedenis, een geschiedenis van wisselende 'percepties' die door zijn rijkdom en reikwijdte, en gezien wat er tot nog toe bekend en beschikbaar is, uniek en zeer compleet.

Artistieke visie en productie

Elke geschiedenis is een gereconstrueerd verleden, dikwijls een projectie van het heden, vol vooroordelen. *Buku* toont het leven in Suriname zoals dat eeuwenlang door bewoners en bezoekers is vastgelegd. Om die geschiedenis op een intrigerende en verantwoorde manier in woord en beeld te duiden zocht Carl Haarnack lange tijd naar vakbekwame makers met een de juiste artistieke visie. Hij kwam terecht bij vormgever Willem van Zoetendaal en beeldend kunstenaar en socioloog Jan Dietvorst die een rijke internationale ervaring heeft in het duiden van beeld en tekst in diverse culturen en tijden. Afbeeldingen leren ons niet alleen de werkelijkheid beter te begrijpen, maar ook om ons er anders toe te gaan verhouden. Ze zijn onontbeerlijk voor onze oriëntatie.

De door Carl Haarnack geschreven inhoudelijke tekst bestaat uit verschillende hoofdstukken, onderverdeeld in hoofdtekst, noten en bijschriften. Een 'streamer' (een informatieve illustratieband) voegt, aansluitend op de tekst, een extra laag aan (beeld)informatie toe. Om de context te schetsen en van commentaar te voorzien beschrijft Haarnack de paginagrote afbeeldingen (portretten en situaties) in het boek vanuit de oorspronkelijk bronnen. Elke afbeelding krijgt een cultuurhistorisch onderschrift met informatie over de herkomst van de afbeelding, de traditie waarin afbeelding en weergave staan, én over het publiek en de markt waarvoor de afbeelding bestemd waren. Bronnen van herkomst zijn zowel wetenschappelijke werken als biografieën, fictie en familiefotografie. Naast kunstzinnige kwaliteit speelt informatieve waarde een grote rol.

In tegenstelling tot wat vaak wordt aangenomen is al sinds de 17de eeuw veel over Suriname gepubliceerd. *Buku-Bibliotheca Surinamica* illustreert dat volop en leent al langere tijd en met

regelmaat items uit aan musea en tentoonstellingen. De collectie zelf heeft echter veel meer te bieden dan incidentele objecten. Nu er grote tentoonstellingen over Suriname aankomen waaraan Buku meewerkt, proberen we van die aandacht te profiteren door voor het eerst de eigen collectie centraal te stellen met een publicatie van zelden of nooit getoond materiaal.

Zo hoopt Artes in media recht te doen aan de rijkdom en diversiteit van Suriname, én een meer diepgaande belangstelling voor het land en zijn geschiedenis te stimuleren, en de betrokken tentoonstellingen een extra dimensie te verlenen. Behalve het uitlenen van items uit de collectie en de realisatie van de boekpublicatie organiseert Artes in media lezingen en workshops in de randprogrammering van de tentoonstellingen en biedt daarmee een verdiepende aanvulling op brede tentoonstellingen op uiteenlopende plekken in Amsterdam.

Voor wie en met wie

De geschiedenis van Suriname is voor een belangrijk deel een Nederlandse, of in een breder perspectief, een Europese. Met haar voormalige kolonisor Nederland, deelt Suriname echter een gemeenschappelijk verleden. Om dit gedeelde verleden zichtbaar en inzichtelijk te maken voor een breed publiek en werken Buku en Artes in media de komende tijd samen met de Nieuwe Kerk Amsterdam het Tropenmuseum Junior en Museum Van Loon.

Producties die Artes in media eerder tot stand bracht

Artes in media

Stichting Artes in media heeft als doel: ‘onderwerpen die maatschappelijk spelen met artistieke middelen naar een breed publiek vertalen’.

Artes in media realiseerde:

- 2016-2020 World War Two Today, de fototentoonstelling en -boek van Roger Cremer liet nieuwe maar nog nauwelijks opgemerkte uitingen zien waarop vandaag de dag in heel Europa omgegaan wordt met de Tweede Wereldoorlog, Arnon Grunberg schreef de tekst. In samenwerking met NIOD en Erasmusuniversiteit.
- In 2016 exposeerde Verzetsmuseum Amsterdam het project. 2018 toonde de Centrale bibliotheek in Rotterdam het project; voorjaar 2020 zal het Gouvernement aan de Maas het project tonen.
- 2013-2015 NL, fototentoonstelling en -boek van Bert Verhoeff, met mini-essays van o.a. Abram de Swaan, Huub van der Lubbe, Arjen van Veelen, in: Atrium Stadhuis Den Haag, IVAK-cultuurfabriek in Delfzijl, het Provinciehuis in Zwolle en OBA Amsterdam. Nominatie: Shortlist Dutch Doc Award 2014.
- 2011 KIEK, project met fotograaf Martijn van der Griendt, jongereneducatie (14/20 j) in Bunschoten & Nijkerk.
- 2010 Centraal-Azië, fotoproject Bert Verhoeff, publicaties in diverse vak-, maand-, week- en dagbladen.
- 2009 De Wonderjaren, tentoonstelling en boek van Michel Pellanders, Hannes Wallrafen, Frank Groothof, in: Nederlands Fotomuseum Rotterdam, Van Bommel van Dam Venlo en Tresoar Leeuwarden.
- 2008 Kuiven & Kraplappen, boek, cdrom en tentoonstelling van Bert Verhoeff en Hannes Wallrafen, in: het Centrum voor Volkcultuur, o.a. in: De Melkweg Galerie, Het Zuiderzeemuseum, Museum Spakenburg.
- 2006 Liefde, fotoproject van Erwin Olaf, i.s.m. COC NL en het Nationale Comité 4 & 5 mei; op alle 13 bevrijdingsfestivals wapperden vlaggen met foto's van bestaande en veelal gekleurde homostellen.